

Sygnatura akt I C 52/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2023 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu – Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Dagmara Kos

Protokolant: Iwona Bartel

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2023 roku w Sieradzu na rozprawie

sprawy z powództwa C. K. i T. K.

przeciwko P. K. (1)

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

oddala powództwo,

zasądza od powodów C. K. i T. K. solidarnie na rzecz pozwanego P. K. (1) kwotę 10.800,00 (dziesięć tysięcy osiemset) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 52/23

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 16 stycznia 2023 r. skierowanym do Sądu Rejonowego w Wieluniu powodowie C. K. i T. K. wnosili o nakazanie pozwanemu P. K. (1) złożenia oświadczenia woli, którego treścią jest przeniesienie na ich rzecz własności nieruchomości stanowiącej niezabudowane działki o nr (...) oraz zabudowaną działkę nr (...) o łącznej powierzchni 7,2697 ha w związku z odwołaniem przez nich w dniu 4 listopada 2022 r. darowizny uczynionej na rzecz pozwanego P. K. (1) i ich córki S. K. umową darowizny sporządzoną w dniu 15 marca 2007 r. w formie aktu notarialnego w Kancelarii Notarialnej w W. notariusza A. M. za nr Rep. A nr (...) z uwagi na rażącą niewdzięczność obdarowanego i zasądzenie od pozwanego na ich rzecz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

(pозew- k.2-3, k.7-8)

Postanowieniem z dnia 18 stycznia 2023 r. Sąd Rejonowy w Wieluniu stwierdził swą niewłaściwość rzeczową i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Sieradzu.

(postanowienie- k.29)

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(odpowiedź na pozew- k.57-59)

Na rozprawie w dniu 30 czerwca 2023 r. pełnomocnik powodów popierał powództwo a pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa.

(protokół rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:03:13 – 00:05:44- koperta k.99)

Na rozprawie w dniu 13 października 2023 r. pełnomocnik powodów popierał powództwo i wnosił o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych a pełnomocnik pozwanego wnosił o oddalenie powództwa i obciążenie powodów kosztami procesu w tym kosztami zastępstwa procesowego.

(protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 00:02:38 – 01:38:04- koperta k.99)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie C. K. i T. K. byli właścicielami na prawach wspólności ustawowej nieruchomości położonej w P., gm. P. oznaczonej numerami działek (...) objętej księgą wieczystą KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Wieluniu oraz nieruchomości położonej w D., gm. P. oznaczonej numerami działek (...), objętej księgą wieczystą KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Wieluniu.

(bezsporne, zeznania powodów: T. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:14:24 – 01:17:44 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:06:00 – 00:28:56 - koperta k.99, C. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:17:44 – 01:23:05 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:28:56 – 00:53:37- koperta k.99, kserokopia umowy darowizny- k.9-13)

W dniu 15 marca 2007 r. powodowie zawarli z córką S. K. (obecnie K.) i zięciem – pozwanym P. K. (2) umowę darowizny, na mocy której darowali im do majątku objętego ich wspólnością ustawową nieruchomość położoną w P., gm. P. oznaczoną numerami działek (...) objętą księgą wieczystą KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Wieluniu oraz nieruchomość położoną w D., gm. P. oznaczoną numerami działek (...) objętą księgą wieczystą KW nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Wieluniu. Działki nr (...) położone w P. i działki nr (...) położone w D. były niezabudowane a działka nr (...) położona w P. była zabudowana budynkiem mieszkalnym. Jednocześnie pozwany i jego żona S. K. (1) (obecnie K.) ustanowili na rzecz powodów dożywotnią służebność osobistą polegającą na korzystaniu z 2 izb od strony wschodniej z prawem korzystania z wszystkich pomieszczeń i urządzeń służących do wspólnego użytku mieszkańców domu, dostarczaniu wody, ciepła i energii elektrycznej oraz opiece w razie choroby lub niedołęstwa.

(bezsporne, zeznania świadków: M. P.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 00:41:40 – 00:54:42- koperta k.99, G. B.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 00:54:42 – 01:04:42- koperta k.99, zeznania powodów: T. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:14:24 – 01:17:44 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:06:00 – 00:28:56 - koperta k.99, C. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:17:44 – 01:23:05 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:28:56 – 00:53:37- koperta k.99, zeznania pozwanego P. K. (1)- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:23:05 – 01:29:17 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:53:37 – 01:10:00- koperta k.99, kserokopia umowy darowizny- k.9-13)

W czasie, gdy pozwany zawierał z powodami umowę darowizny, stosunki między nimi były dobre. Inicjatorami zawarcia umowy darowizny byli powodowie, którzy byli już starsi i chcieli uzyskać emerytury rolnicze. Obdarowani mieszkali wówczas wraz z darczyńcami w domu, który został im przekazany na podstawie umowy darowizny. Po zawarciu umowy darowizny powodowie nadal mieszkali w tym domu razem z pozwanym i jego żoną. Powodowie zajmowali pomieszczenia na parterze po prawej stronie od wejścia, zaś pozwany wraz z żoną i dziećmi po lewej stronie. Po zawarciu umowy darowizny pozwany z żoną rozbudowali dom. Pozwany nadal pozostawał w dobrych stosunkach z powodami, z którymi wzajemnie sobie pomagali.

(zeznania świadków: częściowo S. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 00:05:56 – 00:41:40- koperta k.99, M. P.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 00:41:40 – 00:54:42- koperta k.99, G. B.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 00:54:42 – 01:04:42- koperta k.99, A. G.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:04:42 – 01:13:48- koperta k.99, zeznania

powodów: T. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:14:24 – 01:17:44 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:06:00 – 00:28:56 - koperta k.99, C. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:17:44 – 01:23:05 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:28:56 – 00:53:37- koperta k.99, zeznania pozwanego P. K. (1)- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:23:05 – 01:29:17 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:53:37 – 01:10:00- koperta k.99)

W okresie od 2019 r. do 2021 r. pozwany nie miał prawa jazdy.

(zeznania świadka S. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 00:05:56 – 00:41:40- koperta k.99, zeznania pozwanego P. K. (1)- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:23:05 – 01:29:17 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:53:37 – 01:10:00- koperta k.99)

W 2020 r. zepsuły się relacje małżeńskie pomiędzy pozwanym a córką powodów. W tym też czasie wyprowadziła się ona wraz z dziećmi z pomieszczeń zajmowanych przez nią z mężem do części domu, w której mieszkali powodowie. Po tej wyprowadzce spór między pozwanym a jego żoną dotyczył też ich dzieci. Od czasu, gdy popsuły się relacje małżeńskiego pozwanego z córką powodów, zaczęły się też psuć jego relacje pozwanego z powodami, którzy w konflikcie małżeńskim opowiadali się za córką.

(zeznania świadków: częściowo S. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 00:05:56 – 00:41:40- koperta k.99, G. B.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 00:54:42 – 01:04:42- koperta k.99, A. G.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:04:42 – 01:13:48- koperta k.99, zeznania powoda T. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:14:24 – 01:17:44 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:06:00 – 00:28:56 - koperta k.99, zeznania pozwanego P. K. (1)- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:23:05 – 01:29:17 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:53:37 – 01:10:00- koperta k.99)

Po tym jak stosunki stron popsuły się, strony przestały się odzywać do siebie i są do siebie wrogo nastawione. W tym też czasie powodowie nie prosili pozwanego o jakąkolwiek pomoc. Zdarzało się wówczas, że gdy powódka miała kontakt z pozwanym odzywała się do niego niegrzecznie a wówczas on odzywał się niegrzecznie do niej.

(zeznania świadków: M. P.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 00:41:40 – 00:54:42- koperta k.99, G. B.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 00:54:42 – 01:04:42- koperta k.99, częściowo zeznania powódki C. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:17:44 – 01:23:05 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:28:56 – 00:53:37- koperta k.99, częściowo zeznania pozwanego P. K. (1)- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:23:05 – 01:29:17 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:53:37 – 01:10:00- koperta k.99)

Żona pozwanego zgłosiła organom ścigania, że pozwany się nad nią znęca. W dniu 28 czerwca 2021 r. został sporządzony przeciwko pozwanemu akt oskarżenia, w którym zarzucono mu, że w okresie od 2018 r. do 25 stycznia 2021 r. znęcał się fizycznie i psychicznie nad żoną w ten sposób, że będąc pod działaniem alkoholu bez powodu wszczynał awantury domowe, w trakcie których ubliżał jej słowami wulgarnymi powszechnie uznawanymi za obelżywe, poniżał, groził pozbawieniem życia, zakłócał spoczynek nocny oraz popychał, szarpał i uderzał w twarz oraz podduszał.

(kserokopia aktu oskarżenia- k.31 załączonych akt Prokuratury Rejonowej w Wieluniu sygn. Ds. 1870.2022)

W marcu 2021 r. żona pozwanego wystąpiła z powództwem o rozwód, który został orzeczony prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 5 lipca 2021 r. wydanym w sprawie sygn. akt I 1 C 193/21.

(zeznania świadka S. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 00:05:56 – 00:41:40- koperta k.99, zeznania powodów: T. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:14:24 – 01:17:44 w

zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:06:00 – 00:28:56 - koperta k.99, C. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:17:44 – 01:23:05 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:28:56 – 00:53:37- koperta k.99, zeznania pozwanego P. K. (1)- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:23:05 – 01:29:17 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:53:37 – 01:10:00- koperta k.99)

Po orzeczeniu rozwodu między pozwanym a jego żoną, nadal pozostawali oni w konflikcie, który dotyczył też ich dzieci, z którymi pozwany miał w wyroku rozwodowym ustalone kontakty. W dniu 29 czerwca 2022 r., gdy pozwany chciał rozmawiać z byłą żoną o dzieciach, wszedł do pomieszczeń zajmowanych przez powodów i wówczas powódka poprosiła go, by pomieszczenia te opuścił i popchnęła go. Wtedy pozwany wezwał na interwencję policję, która udzieliła mu informacji, iż sprawę dzieci powinien zgłosić do gminy. Była to jedyna interwencja policji, jaka dotyczyła relacji stron. Inne interwencje policji, jakie miały miejsce w miejscu zamieszkania stron dotyczyły konfliktów między pozwanym a jego byłą żoną.

(zeznania świadków: S. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 00:05:56 – 00:41:40- koperta k.99, częściowo M. P.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 00:41:40 – 00:54:42- koperta k.99, zeznania powodów: częściowo T. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:14:24 – 01:17:44 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:06:00 – 00:28:56 - koperta k.99, częściowo C. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:17:44 – 01:23:05 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:28:56 – 00:53:37- koperta k.99, zeznania pozwanego P. K. (1)- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:23:05 – 01:29:17 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:53:37 – 01:10:00- koperta k.99, kserokopia notatki- k.26 załączonych akt Prokuratury Rejonowej w Wieluniu sygn. Ds. 1870.2022)

W dniu 30 czerwca 2022 r. pozwany zgłosił Zespołowi (...) do Spraw Przemocy w Rodzinie, że jego była żona od marca 2022 r. stosuje wobec niego przemoc polegającą na wyzywaniu go, ośmieszaniu, poniżaniu, demoralizacji, niszczeniu korespondencji oraz izolowaniu przed nim dzieci i ograniczaniu jego kontaktów z nimi. Zgłosił on też wówczas, że powódka go popycha. Była żona pozwanego zaprzeczyła informacjom podawanym przez pozwanego.

(kserokopia dokumentacji Niebieskiej Karty- k.2-13 załączonych akt Prokuratury Rejonowej w Wieluniu sygn. Ds. 1870.2022)

W dniu 6 września 2022 r. pozwany zawiadomił organy ścigania, że jego była żona i powódka znęcają się nad nim w ten sposób, że utrudniają mu kontakt z dziećmi i nie wpuszczają go do nich, gdy chce z nimi porozmawiać a także poniżają go, ośmieszają i ubliżają mu słowami wulgarnymi. Zgłosił on też wówczas, że powódka w dniu 29 czerwca 2022 r. popchnęła go, gdy chciał rozmawiać z byłą żoną o dzieciach. Zatwierdzonym przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Wieluniu prawomocnym postanowieniem Komendy Powiatowej Policji w W. z dnia 8 września 2022 r. odmówiono wszczęcia dochodzenia w sprawie zaistniałego od początku maja 2022 r. do 6 września 2022 r. psychicznego znęcania się przez powódkę i byłą żonę pozwanego nad pozwanym wobec braku danych dostatecznie uprawdopodobniających podejrzenie popełnienia przestępstwa.

(zeznania świadka S. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 00:05:56 – 00:41:40- koperta k.99, zeznania powódki C. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:17:44 – 01:23:05 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:28:56 – 00:53:37- koperta k.99, zeznania pozwanego P. K. (1)- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:23:05 – 01:29:17 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:53:37 – 01:10:00- koperta k.99, kserokopia zawiadomienia- k.18-19 załączonych akt Prokuratury Rejonowej w Wieluniu sygn. Ds. 1870.2022, kserokopia postanowienia- k.28 załączonych akt Prokuratury Rejonowej w Wieluniu sygn. Ds. 1870.2022)

Po uprawomocnieniu się wyroku rozwodowego pozwany złożył w dniu 11 października 2022 r. wniosek o podział majątku wspólnego, który obejmował też darowaną mu i jego żonie przez powodów nieruchomość. Była żona pozwanego odpowiedziała na ten wniosek pismem z dnia 2 listopada 2022 r.

(zeznania świadka S. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 00:05:56 – 00:41:40- koperta k.99, zeznania powodów: T. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:14:24 – 01:17:44 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:06:00 – 00:28:56 - koperta k.99, C. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:17:44 – 01:23:05 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:28:56 – 00:53:37- koperta k.99 zeznania pozwanego P. K. (1)- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:23:05 – 01:29:17 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:53:37 – 01:10:00- koperta k.99, kserokopia wniosku- k.64-69, kserokopia odpowiedzi na wniosek- k.61-63)

W wystosowanym do pozwanego piśmie z dnia 4 listopada 2022 r. powodowie złożyli mu oświadczenie o odwołaniu darowizny nieruchomości to jest udziału w niezabudowanych działkach nr (...) oraz zabudowanej działce nr (...), jaką dokonali na rzecz pozwanego w dniu 15 marca 2007 r. umową zawartą przed notariuszem A. M. prowadząca Kancelarię Notarialną w W. za nr Rep. A (...) wskazując, iż przyczyną odwołania darowizny jest jego rażąca niewdzięczność polegająca na braku należytego szacunku wobec darczyńców, nieudzielaniu im pomocy oraz wsparcia potrzebnego im z racji wieku i stanu zdrowia, nagannym zachowaniu, kierowaniu słów powszechnie uważanych za obraźliwe, wszczynaniu awantur i kierowaniu bezpodstawnymi oskarżeniami. Wezwali w nim też pozwanego do przeniesienia na darczyńców prawa własności swojego udziału w darowiznie w terminie jednego miesiąca od dnia otrzymania niniejszego oświadczenia i w tym celu wezwali go do osobistego stawiennictwa u notariusza J. T. w Kancelarii Notarialnej w W. przy ul. (...) w dniu 29 listopada 2022 r. o godzinie 12.00. Pismo zawierające oświadczenie o odwołaniu darowizny zostało doręczone pozwanemu w dniu 24 listopada 2022 r.

(zeznania powodów: T. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:14:24 – 01:17:44 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:06:00 – 00:28:56 - koperta k.99, C. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:17:44 – 01:23:05 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:28:56 – 00:53:37- koperta k.99, kserokopia oświadczenia o odwołaniu darowizny- k.14, kserokopia zwrotnego potwierdzenia odbioru pisma- k.15)

W dniu 6 grudnia 2022 r. o godz. 10.00 powodowie stawili się w Kancelarii Notarialnej w W. notariusz P. G. i oświadczyli, że w związku z brakiem możliwości dochowania terminu zwrotnego przeniesienia prawa własności nieruchomości wyznaczonego pozwanemu w oświadczeniu o odwołaniu darowizny na dzień 29 listopada 2022 r. wyznaczyli mu kolejny termin na dzień 6 grudnia 2022 r. o czym powiadomili go listem poleconym. Pozwany nie stawił się w tym terminie w kancelarii notarialnej i nie odpowiedział on też powodom na ich oświadczenie o odwołaniu mu umowy darowizny.

(zeznania powodów: T. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:14:24 – 01:17:44 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:06:00 – 00:28:56 - koperta k.99, C. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:17:44 – 01:23:05 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:28:56 – 00:53:37- koperta k.99 zeznania pozwanego P. K. (1)- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:23:05 – 01:29:17 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:53:37 – 01:10:00- koperta k.99, kserokopia aktu notarialnego- k.16-17)

Córka powodów opłaca rachunki związane z utrzymaniem domu. Pozwany dokłada się do tych rachunków i czasem dokładają się do nich też powodowie.

(zeznania powodów: T. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:14:24 – 01:17:44 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:06:00 – 00:28:56 - koperta k.99, C. K.- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:17:44 – 01:23:05 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30

czerwca 2023 r. na płycie CD 00:28:56 – 00:53:37- koperta k.99, zeznania pozwanego P. K. (1)- protokół rozprawy z dnia 13 października 2023 r. na płycie CD 01:23:05 – 01:29:17 w zw. z protokołem rozprawy z dnia 30 czerwca 2023 r. na płycie CD 00:53:37 – 01:10:00- koperta k.99)

Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd z dużą ostrożnością podchodził do zeznań powodów, pozwanego i świadka S. K. z uwagi na to, iż istnieje silny konflikt pomiędzy pozwanym oraz powodami i ich córką S. K., będącą byłą żoną pozwanego. Sąd nie mógł też pominąć, oceniając zeznania świadka S. K., iż jest ona bezpośrednio zainteresowana wynikiem tego postępowania, gdyż toczy się obecnie postępowanie o podział jej majątku wspólnego z pozwanym, obejmującego nieruchomości będącą przedmiotem postępowania.

Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda w tej części, w której podawał on, że pozwany od paru lat odmawiał mu pomocy w podwożeniu go w różne miejsca. Jego zeznania, jakkolwiek znajdowały potwierdzenie w zeznaniach powódki i świadka S. K., to jednak nie znalazły potwierdzenia w żadnym innym dowodzie a przeczyły im zeznania pozwanego. Tymczasem zarówno powódka jak i świadek S. K. (2) są zainteresowane korzystnym dla powodów wynikiem postępowania i stąd Sąd nie mógł opierać się tylko na nich przy ustalaniu stanu faktycznego. Jednocześnie nie można nie dostrzec, iż w okresie od 2019 r. do 2021 r. pozwany nie miał prawa jazdy a wobec trudno uznać za wiarygodne, by powód w tym okresie zwracał się do niego o podwiezienie.

Sąd nie dał też wiary zeznaniom powoda w tej części, w której podawał on, że pozwany go wyzywa. Jego zeznania w tym zakresie znajdowały potwierdzenie jedynie w zeznaniach świadka S. K. (2) jednak pozostawały w sprzeczności z zeznaniami pozwanego. Sąd odmówił im waloru wiarygodności z uwagi na to, że były one niespójne skoro powód twierdził też, że właściwie nie spotykał się z pozwanym, którego starał się unikać.

Sąd nie dał wiary zeznaniom powódki w tym zakresie, w którym podawała ona, że jej relacje z pozwanym zepsuły się w 2010 r., gdy pozwany się upił. Choć jej zeznania korespondowały z zeznaniami świadka S. K., to jednak nie znalazły one potwierdzenia w żadnym innym dowodzie. W tym zakresie zatem Sąd dał wiarę zeznaniom pozwanego, który podawał, iż jego stosunki z powodami popsuły się w czasie, gdy pogorszyły się jego relacje małżeńskie z córką powodów. Jego zeznania w tym zakresie są bowiem logicznie powiązane i znajdują potwierdzenie w zeznaniach świadka G. B.. Ponadto zauważyć należy, iż zeznania powódki co do datowania się konfliktu powodów z pozwanym były niespójne. Twierdziła ona bowiem, że mimo istnienia konfliktu z pozwanym powodowie dzielili z nim wspólną kuchnię, której nie mają dopiero od czasu konfliktu małżeńskiego ich córki. Podawany przez powódkę fakt oddzielenia się z kuchnią od pozwanego właśnie w tym czasie potwierdza zatem prawdziwość twierdzeń pozwanego i świadka G. B., że to właśnie wtedy powstał konflikt między stronami.

Sąd nie dał też wiary zeznaniom powódki w tej części, w której podawała ona, że pozwany ją wyzywał, gdyż pozostawały one w sprzeczności z zeznaniami pozwanego a potwierdzały je tylko zeznania zainteresowanych wynikiem sprawy powoda i świadka S. K.. Sąd nie dał też wiary jej zeznaniom w tej części, w której podawała, że pozwany wezwał na interwencję policję, gdy kazała mu opuścić jej pomieszczenia, której zgłosił, że powodowie są pijani. Jej zeznania pozostawały bowiem w sprzeczności z zeznaniami pozwanego i notatką urzędową opisującą przyczynę interwencji.

Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka S. K. w tej części, w której podawała ona, że pozwany nalegał na powodów, by przekazali mu darowizną gospodarstwo rolne. Jej zeznania w tym zakresie pozostawały bowiem w sprzeczności nie tylko z zeznaniami pozwanego ale też z korespondującymi z nimi zeznaniami powodów, którzy podawali, iż to oni chcieli zawrzeć umowę darowizny.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka S. K. w tej części, w której podawała ona, że powód w 2019 r. prosił pozwanego o podwiezienie go do lekarza, czego pozwany odmówił. Jej zeznania nie znalazły odzwierciedlenia w zeznaniach ani powoda ani pozwanego a przy tym były nielogiczne. Skoro bowiem pozwany w 2019 r. nie miał prawa jazdy, nie miałby on nawet wówczas możliwości podwiezienia powoda gdziekolwiek a zatem tego rodzaju prośba nie miałaby sensu.

Sąd nie dał ponadto wiary zeznaniom świadka S. K. w tej części, w której podawała ona, że pozwany urządzał awantury z jej rodzicami, gdyż jej zeznania w tym zakresie nie tylko były gołosłowne ale nie znalazły potwierdzenia nawet w zeznaniach powodów.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka S. K. także w tej części, w której podawała ona, że pozwany wchodzi do pomieszczeń zajmowanych przez powodów. Przeprowadzone dowody wykazały bowiem, że pozwany był tam tylko jeden raz, gdy wezwał policję na interwencję. Zatem zeznania świadka w tym zakresie okazały się gołosłowne.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka M. P. w tej części, w której podawał on, że gdy pozwany wszedł do pomieszczeń powodów, powódka chciała wybić mu zęby. Jego zeznania w tym zakresie były gołosłowne i nie znalazły potwierdzenia w żadnym z przeprowadzonych dowodów.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Art. 898 § 1 kc stanowi, iż darczyńca może odwołać darowiznę nawet już wykonaną, jeżeli obdarowany dopuści się względem niego rażącej niewdzięczności. W myśl art. 898 § 2 kc zwrot przedmiotu odwołanej darowizny powinien nastąpić stosownie do przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu. Od chwili zdarzenia uzasadniającego odwołanie obdarowany ponosi odpowiedzialność na równi z bezpodstawnie wzbogaconym, który powinien liczyć się z obowiązkiem zwrotu. Zgodnie z art. 899 § 3 kc darowizna nie może być odwołana po upływie roku od dnia, w którym uprawniony do odwołania dowiedział się o niewdzięczności obdarowanego.

Wynikająca z art. 898 kc możliwość odwołania darowizny jest wyjątkiem od obowiązującej zasady trwałości i dotrzymywania umów. Jako wyjątek od tej zasady odwołanie darowizny obwarowane jest spełnieniem kwalifikowanej przesłanki w postaci rażącej niewdzięczności obdarowanego względem darczyńcy, która musi przy tym wystąpić po zawarciu umowy darowizny. Przesłanka ta musi być oceniana przy zastosowaniu zobiektywizowanych kryteriów. O tym więc czy została ona spełniona decydują w każdym wypadku konkretne okoliczności. Ich ocena co do tego, czy stanowią przejaw rażącej niewdzięczności, wymaga rozważenia w świetle ogólnie przyjętych reguł zachowania, przy uwzględnieniu zwyczajów panujących w określonym środowisku społecznym. W tym sensie kategoria „rażącej niewdzięczności” ma znaczenie obiektywne, nie zależy bowiem od odczuć darczyńcy.

W kodeksie cywilnym brak jest bliższego wyjaśnienia zakresu pojęcia „rażąca niewdzięczność”. Doktryna i orzecznictwo sądowe zgodnie przyjmują, że pod pojęcie rażącej niewdzięczności podpada każde zachowanie obdarowanego, niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę, nacechowane znacznym nasileniem złej woli skierowanej na wyrządzenie darczyńcy krzywdy bądź szkody majątkowej. Chodzi tu przede wszystkim o popełnienie przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu lub czci albo mieniu darczyńcy oraz o naruszenie przez obdarowanego spoczywających na nim obowiązków wynikających ze stosunków osobistych lub rodzinnych łączących go z darczyńcą. O rażącej niewdzięczności nie może być zatem mowy, gdy obdarowany dopuszcza się wobec darczyńcy działań godzących w jego dobra, ale czyni to nieumyślnie, a nawet umyślnie lecz działania te nie wykraczając poza ramy zwykłych konfliktów rodzinnych w określonym środowisku.

W przedmiotowej sprawie bezspornym jest, iż obecnie strony są skonfliktowane. Jak ustalił Sąd, konflikt ten powstał w 2020 r., gdy popsuły się relacje małżeńskie pozwanego z córką powodów. Od tego czasu strony przestały odzywać się do siebie i unikać się. W tym czasie powodowie nie prosili pozwanego o żadną pomoc. Nie ulega zatem wątpliwości, iż relacje, w jakich pozostawały strony w momencie zawierania umowy darowizny i w jakich pozostają teraz diametralnie się różnią. Należało jednak ustalić czy pozwany po dokonaniu darowizny dopuścił się względem powodów rażącej niewdzięczności.

W ocenie Sądu powodom nie udało się w przedmiotowej sprawie wykazać, by pozwany dopuścił się względem nich rażącej niewdzięczności. Z dowodów przeprowadzonych w sprawie wynika bowiem, iż kiedy zaczął się konflikt małżeński pomiędzy pozwanym a córką powodów, powodowie opowiedzieli się po stronie córki i wówczas przestali się odzywać do pozwanego a on też nie odzywał się do nich. Strony zaczęły się wówczas unikać. Wyklucza to zatem

prawdziwość twierdzeń powodów zawartych w oświadczeniu o odwołaniu darowizny o wszczynaniu przez pozwanego awantur z nimi. Powodom nie udało się także wykazać, by pozwany nie udzielał im pomocy i wsparcia, bowiem o pomoc i wsparcie nie prosili go. Zresztą nie wskazywali oni nawet konkretnie jaka pomoc ze strony pozwanego była im potrzebna. Nie wykazali też w żaden sposób, by kiedykolwiek pozwany odmówił im pomocy, o jaką by go poprosili. Trudno natomiast uznać, by pozwany miał zgadywać kiedy i jaka pomoc jest powodom potrzebna. Nie zostało też udowodnione przez powodów, by pozwany wyzywał powoda a jeśli chodzi o wyzywanie przez niego powódki to, choć Sąd ustalił, że czasami miało ono miejsce, to jednak ustalił też, że związane ono było z zachowaniem powódki, która też wyzywała pozwanego. Powodowie nie udowodnili też w przedmiotowej sprawie, że pozwany nie okazywał szacunku powodowi a jeśli chodzi o brak szacunku wobec powódki to jedyne co wykazali, to to, że wyzywał on ją wtedy, kiedy i ona wyzywała jego. Powodowie nie wykazali, by pozwany w jakikolwiek inny naganny sposób zachowywał się wobec nich. Nie potwierdził się też zarzut, że pozwany kierował bezpodstawne oskarżenia wobec powodów. Powoda pozwany bowiem o nic nie oskarżał. Natomiast złożone przez niego na policji zawiadomienie, że powódka się nad nim znęca nie okazało się bezpodstawnym a niedostatecznie uzasadnionym, co nie jest jednoznaczne z tym, że pozwany złożył zawiadomienie fałszywe.

Choć w sprawie ustalono, że pozwanemu zdarzało się nagannie odnosić do powódki, to jednak nie można nie zauważyć, iż ona w ten sam sposób odnosiła się do niego. W tej sytuacji zachowania pozwanego względem powódki nie wykraczały poza ramy zwykłych konfliktów rodzinnych. Nie mogą być one zatem potraktowane jako przejaw rażącej niewdzięczności pozwanego wobec powódki i stanowić podstawy do odwołania darowizny. Inne natomiast zachowania pozwanego, jakie miały uzasadniać kierowany wobec niego zarzut jego rażącej niewdzięczności wobec powodów nie zostały udowodnione, wobec czego powództwo jako niezasadne Sąd oddalił.

Podkreślić w tym miejscu należy, że możliwość odwołania darowizny stanowi daleko idący wyłom w zasadzie dotrzymania umów (*pacta sunt servanda*). Umożliwia bowiem pozbawienie przysporzenia osobie niegodnej. Nierzadko jest jednakże wykorzystywana instrumentalnie, w celu odwrócenia skutków nieprzemyślanej decyzji i tak właśnie było w przedmiotowej sprawie.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu i zasądził od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwotę 10.800,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, którą stanowi wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego ustalone stosownie do treści § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 1964).